

ÎNCHEIERE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Știrbu Andrian și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Știrbu Andrian împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău, executorii judecătorești Ghețiu Ludmila, Ungureanu Oleg și Boțan George cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, prin care s-au respins apelurile declarate de Știrbu Andrian și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 07 octombrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 29 iunie 2016, Știrbu Andrian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău, executorii judecătorești Ghețiu Ludmila, Ungureanu Oleg și Boțan George cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, activează în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne.

Indică că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2009, a fost admisă acțiunea sa înaintată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la asigurarea familiei Știrbu Andrian cu spațiu locativ în municipiul Chișinău conform normelor sanitare la momentul executării hotărârii.

Susține reclamantul că, hotărârea menționată a fost expediată spre executare Oficiului de Executare Centru la data de 21 ianuarie 2009.

Specifică că, la data de 18 martie 2014, a încheiat cu debitorul Primăria municipiului Chișinău, reprezentată de Primarul General Dorin Chirtoacă tranzacția de împăcare, prin care întru executarea documentului executoriu emis de Curtea de Apel Chișinău, prin acordul comun al părților au stabilit următoarele condiții: debitorul Primăria municipiului Chișinău achită creditorului Știrbu Andrian costul mediu al unui apartament cu trei odăi, iar ultimul este de acord de a primi costul unui apartament cu trei odăi întru executarea hotărârii menționate.

Astfel, reiterează că în baza tranzacției de împăcare și în baza procesului-verbal de consemnare a condițiilor tranzacției de împăcare din 18 martie 2014, s-a stabilit că suma care urmează a fi achitată familiei Știrbu Andrian întru executarea documentului executoriu a fost stabilită în mărime de 54 448 euro, care urmează a fi achitați în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării. Totodată, a fost stabilit termenul limită de achitare a sumei indicate în tranzacția de împăcare – până la data de 01 mai 2014.

Menționează că la data de 02 iulie 2014, executorul judecătoresc Boțan George a expediat în adresa Primăriei municipiului Chișinău o scrisoare, prin care a solicitat executarea procesului-verbal de consemnare a condițiilor tranzacției de împăcare din 18 martie 2014, în termen de 10 zile din momentul recepționării, însă documentul executoriu nu a fost executat.

În acest sens, la 07 septembrie 2015, a solicitat executorului judecătoresc Ungureanu Oleg executarea silită a tranzacției de împăcare prin încasarea sumei de pe conturile trezoreriale ale debitorului.

La 08 septembrie 2015, executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, a înaintat un demers repetat, prin care a solicitat Primarului General al municipiului Chișinău executarea documentului executoriu, iar despre măsurile întreprinse să fie informat în termen de 15 zile, demersul fiind recepționat de Primăria municipiului Chișinău la 14 septembrie 2015.

Astfel, prin răspunsul din 01 octombrie 2015, Primăria municipiului Chișinău comunică executorului judecătoresc la demersul înaintat că, având în vedere situația de criză în care se află la momentul actual Republica Moldova, executarea tranzacției de împăcare nu poate fi posibilă din cauza lipsei mijloacelor financiare necesare pentru executarea hotărârilor instanțelor judecătorești, potrivit cărora Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău sunt obligate de a asigura cu spațiu locativ creditorii urmăritori, în baza unor hotărâri judecătorești similare, conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

Consideră că pe parcursul aflării documentului executoriu în procedură de executare la executorii judecătorești Ungureanu Oleg și Boțan George, aceștia nu au întreprins măsuri de executare silită a documentului executoriu prin încasarea silită a sumei prevăzută în tranzacție de pe conturile bancare ale debitorului.

La fel, consideră că nici Primarul General al municipiului Chișinău Dorin Chirtoacă nu a întreprins măsuri întru executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2009 în termenul rezonabil prevăzut de legislația în vigoare.

În acest context menționează că până în luna mai 2016, tranzacția încheiată la 18 martie 2014 nu a fost executată, deși termenul limită de executare a fost stabilit până la 01 mai 2014.

Prin urmare, menționează că executorul judecătoresc Ungureanu Oleg nu a întocmit nici un proces-verbal prin care să constate motivele neexecutării hotărârii judecătorești în termen rezonabil.

Deci, pe motiv că executorul judecătoresc Ungureanu Oleg nu a întreprins nici o măsură privind executarea silită a documentului executoriu timp de 2 ani, a solicitat ultimului strămutarea documentului executoriu către biroul executorului judecătoresc Ghețiu Ludmila.

Totodată a menționat că la 04 aprilie 2016 executorul judecătoresc emite ordinul incaso nr. 24 privind încasarea sumei indicate în tranzacția de împăcare, cu transferarea acesteia la contul executorului judecătoresc Ghețiu Ludmila, însă prin scrisoarea din 13 aprilie 2016 Direcția Generală Locativ Comunală printr-o scrisoare adresată Trezoreriei teritoriale Chișinău, interzice executarea ordinului incaso, acesta fiind restituit executorului judecătoresc fără executare.

Astfel, prin scrisoarea adresată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, executorul judecătoresc Ghețiu Ludmila invocă faptul că restituirea ordinului incaso nr. 24 din 04 aprilie 2016 constituie acțiuni ilegale din partea Trezoreriei teritoriale Chișinău, informând că remite ordinul incaso nr. 35 din 26 aprilie 2016 cu solicitarea de a fi executat imediat și necondiționat, or în privința persoanelor responsabile vor fi întreprinse acțiunile prevăzute de legislația în vigoare,

Prin urmare, la data de 16 mai 2016, ordinul incaso nr. 35 din 26 aprilie 2016 a fost executat, prin transferarea la contul bancar al executorului judecătoresc Ghețiu Ludmila a sumei de 54 448 euro echivalentul în lei moldovenești la cursul valutar al Băncii Naționale a Moldovei și anume suma de 1 223 648,02 lei.

Consideră că prin neexecutarea în termen rezonabil hotărârii judecătorești i s-a lezat dreptul la protecția proprietății private, iar pe parcursul a 7 ani s-a aflat într-o stare continuă de imposibilitate de a-și realiza drepturile la executarea hotărârii judecătorești irevocabile din 21 ianuarie 2009.

Consideră că astfel este în drept de a pretinde repararea prejudiciului moral cauzat.

Solicită constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2009 și încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a prejudiciului moral în mărime de 4 200 euro echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 07 octombrie 2016, a fost admisă parțial acțiunea. S-a constatat încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2009. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, s-au respins apelurile declarate de Știrbu Andrian și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 07 octombrie 2016.

La 10 august 2017, Știrbu Andrian a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii capătului de cerere cu privire la repararea

prejudiciului moral, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care cerința cu privire la repararea prejudiciului moral să fie admisă.

În motivarea recursului, Știrbu Andrian a indicat că la examinarea cauzei, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, ca urmare fiind aplicate eronat normele de drept material. Or, instanța a stabilit încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești, însă nu a dispus încasarea prejudiciului moral solicitat.

De asemenea, a menționat că în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral, atât instanța de fond cât și cea de apel nu au examinat toate circumstanțele și probele în sensul solicitării a câte 600 euro pentru un an de neexecutare a hotărârii judecătorești, aceste date fiind prevăzute în practica Curții Europene a Drepturilor Omului, iar reieșind din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazurile de neexecutare a hotărârii judecătorești, se constată că mărimea acesteia este în medie de 600 euro pentru 12 luni de întârziere.

La 23 august 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului, a menționat că instanța de apel a apreciat arbitrar poziția părților la proces și probele anexate la materialele cauzei.

La fel, a relatat că autoritatea publică locală pe parcursul perioadei nu a negat faptul că va executa hotărârea instanței de judecată din 21 ianuarie 2009, iar la 26 aprilie 2016 a fost expediat ordinul incaso nr. 35, care a fost executat la data de 16 mai 2016.

De asemenea, a indicat că Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, nu acordă în mod automat dreptul la acordarea prejudiciilor în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

Mai mult, consideră că acordarea prejudiciului în baza legii menționate, nu constituie o regulă generală, dar o excepție de la regula generală, care necesită a fi confirmată prin anumite criterii bine definite.

Reiterează că în acest context, o recunoaștere oficială și publică a violării constituie prin sine o satisfacție echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral eventual suferit de reclamant.

În ce privește comportamentul executorului judecătoresc, consideră că acesta a reacționat imediat la toate cerințele reclamantului și în acest sens nu îi poate fi imputată tergiversarea executării.

Prin urmare, invocă faptul că rolul creditorului (reclamantului) în cadrul procedurii de executare nu se rezumă numai la solicitarea de a executa hotărârea judecătorească, dar în conformitate cu prevederile art. 44 alin. (5) Cod de executare, rolul acestuia constă și în acordarea executorului judecătoresc a sprijinului efectiv pentru aducerea la îndeplinire a executării silite, punându-i la dispoziție și mijloacele necesare în acest scop.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 13 iunie 2017 a fost expediată în adresa părților la 11 iulie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire cu nr. 11774 (f. d. 211 Vol. I), însă careva date privind recepționarea deciziei la materialele dosarului nu există.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 10 august 2017 și respectiv 23 august 2017 în termen.

La 21 septembrie 2017, în adresa intimațiilor au fost expediate copiile recursurilor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La rândul său, intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către Știrbu Andrian și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Știrbu Andrian și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Alte argumente invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, dar nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de către Știrbu Andrian și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), c), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Știrbu Andrian și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva